

Er ref/dnr: M2022/01113

Vårt dnr: 2023/0070

Klimat- och
näringslivsdepartementet

Stockholm 7 februari 2023

Yttrande över Kommissionens förslag till revidering av ramdirektivet för vatten 2000/60/EC, prioämnesdirektivet 2008/105/EC och grundvattendirektivet 2006/118/EC

Sammanfattning

- Naturskyddsföreningen välkomnar Kommissionens förslag på revidering av ramdirektivet för vatten, prioämnesdirektivet och grundvattendirektivet. Föreningen är positiv till att PFAS, läkemedel och bekämpningsmedel finns bland de ämnena som lagts till på listorna över prioriterade ämnen.
- Naturskyddsföreningen vill understryka att det är viktigt att ändringar i ramdirektivet för vatten och dess dotterdirektiv endast är av teknisk karaktär och inte leder till att lagstiftningens grundläggande syften förändras.
- Naturskyddsföreningen är tveksam till förslaget att ta bort artikel 16 i ramdirektivet för vatten, bland annat för att tidsgränsen för att fasa ut skadliga prioriterade ämnen tas bort.
- Naturskyddsföreningen förordar att miljö kvalitetsnormer ska anges för fler ämnesgrupper.
- Naturskyddsföreningen anser att analysen "PFAS totalt" ska läggas till de reviderade listorna över föroreningar i ytvatten och grundvatten.
- Naturskyddsföreningen anser att miljö kvalitetsnormen för glyfosat bör sänkas.

- Naturskyddsföreningen är positiv till att effektbaserade metoder för östrogena effekter ska utvärderas med bevakningslistan, och förordar att effektbaserade mätmetoder utvärderas även för fler typer av effekter.
- Naturskyddsföreningen anser att direktiven bör ändras så att "Non-target screening"-metoder kan inkluderas i bevakningslistan i framtiden. Det är viktigt för att kunna detektera nya kemikalier som är på väg att bli miljöproblem innan de redan har blivit ett väl utvärderat och utbrett miljöproblem.
- Naturskyddsföreningen är positiv till kommissionens förslag om att möjliggöra ändringar med hjälp av delegerade akter.
- Naturskyddsföreningen anser att förorenaren bör vara med och betala för kostnader för övervakning. En ny artikel bör läggas till om utökat producentansvar.

Inledning

Europas vatten är idag förorenade med en mängd olika miljöskadliga ämnen. Det finns dock en lagstiftning med syftet att minska föroreningar i vattenförekomster samt att skydda ekosystemen i och kring dessa vatten.

EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EC) upprättar en rättslig ram för skydd och återställande av rent vatten i hela EU och säkerställer en långsiktigt hållbar vattenanvändning. Det övergripande målet är att uppnå en god miljöstatus för alla vatten.

Ramdirektivet för vatten stöds av mer specifika direktiv (dotterdirektiv) som grundvattendirektivet (2006/118/EC) och direktivet om miljökvalitetsnormer (2008/105/EG). Grundvattendirektivet reglerar skyldigheten för EU:s medlemsstater att uppnå god kemisk och god kvantitativ grundvattenstatus och innehåller en lista på kvalitetsnormer för grundvatten. I direktivet om miljökvalitetsnormer fastställs miljökvalitetsnormer (MKN) för utvalda ämnen i ytvatten. Direktivet kallas även prioämnesdirektivet eftersom det innehåller en bilaga med prioriterade ämnen, dvs. ämnen som utgör en stor risk för eller via vattenmiljön och därför regleras med MKN.

Till direktiven finns även anknytande dokument med bevakningslistor på ämnen som ska övervakas av alla länder i unionen. Om nya ämnen hittas i nivåer som bedöms utgöra en risk i många EU-länder finns möjlighet att föra in dessa på listan över prioriterade ämnen.

Ramdirektivet för vatten och dess dotterdirektiv utvärderas 2019 i en så kallad Fitness check. Utvärderingen visade att direktiven i stort sett fyller sin funktion väl – är "fit for purpose" – men att det finns utrymme för förbättringar, speciellt då det gäller kemikaliesidan.

För att förbättra skyddet för EU:s medborgare, natur och ekosystem i linje med EU:s Biodiversitetsstrategi och EU:s Nollföroreningsvision för 2050 (Zero Pollution Action Plan), och för att öka effektiviteten, minska den administrativa bördan och öka möjligheten att snabbt reagera på nya riskfaktorer, presenterade EU kommissionen den 26 oktober 2022 förslag på hur Ramdirektivet för vatten och de båda dotterdirektiven grundvattendirektivet och prioämnesdirektivet ska uppdateras.

Kommissionens ambition är framför allt att uppdatera listorna med föroreningar som påverkar yt- och grundvatten så att de svarar bättre mot dagens situation. Syftet är dessutom att förbättra övervakningen av blandningar av kemiska substanser, och harmonisera hanteringen av föroreningar i yt- och grundvatten. Naturskyddsföreningen lämnar härmed sina synpunkter på kommissionens förslag.

Allmänna synpunkter

Naturskyddsföreningen är positiv till kommissionens övergripande intentioner då det gäller att öka skyddet för såväl medborgare som ekosystem i linje med EU:s biodiversitetsstrategi och handlingsplan med sikte på nollförorening av luft, vatten och mark (Zero Pollution Action Plan), och välkomnar förslagen om att lägga till en rad viktiga vattenföroreningar som PFAS, glyfosat och läkemedel till listorna över prioriterade ämnen.

Naturskyddsföreningen anser emellertid att kommissionens förslag är otillräckliga då det gäller hanteringen av kemiska blandningar och nya kemikalier (contaminants of emerging concern). Ett uttalat syfte med att uppdatera direktiven är enligt kommissionen att förbättra övervakningen av kemiska blandningar och bedöma kombinationseffekter. Föreningen anser inte att förslaget lever upp till dessa intentioner eftersom regelverket framför allt fokuserar på enskilda ämnen vilket innebär att den totala kemiska belastningen riskerar att underskattas.

Naturskyddsföreningen är positiv till kommissionens övergripande intentioner då det gäller att öka effektiviteten i direktiven och snabbt kunna reagera på nya riskfaktorer, bland annat genom att göra det möjligt att komplettera eller ändra delar av lagstiftningen med hjälp av delegerade akter.

Specifika synpunkter

Ramdirektivet för vatten (2000/60/EC) och strukturella förändringar

Naturskyddsföreningen deltog i konsultationen i samband med utvärderingen av ramdirektivet för vatten 2019 och argumenterade då för att direktivet fyller sin funktion väl och inte bör öppnas upp för revidering. Föreningen anser fortfarande att lagstiftningens grundläggande syften uppfylls i ramdirektivet

och vill därför understryka att det är viktigt att de ändringar som nu görs i direktiven endast är av teknisk karaktär för att förbättra implementering och efterlevnad, samt för att i god tid kunna upptäcka nya hot som behöver hanteras.

Effekt-baserade mätmetoder (Artikel 2)

Naturskyddsföreningen är positiv till att artikel 2 i ramdirektivet för vatten utökas så att även effekt-baserade metoder inkluderas då begreppet miljö kvalitetsnormer ska definieras.

Exceptionella händelser/Force majeure (Artikel 3)

Naturskyddsföreningen är enig med kommissionen om att artikel 3 ska utökas så att det införs krav på medlemsländerna att omedelbart informera berörda grannländer och deras myndigheter om det skulle uppstå katastrofsituationer i form av till exempel extrema översvämningar, plötsliga utsläpp av föroreningar etc.

Avrinningsområdesspecifika föroreningar (Artikel 4)

Naturskyddsföreningen ser positivt på förslaget att introducera avrinningsområdesspecifika föroreningar (river basin specific pollutants), s.k. särskilt förorenande ämnen (SFÄ), i ramdirektivet för vatten så att dessa i framtiden kommer att ingå i bedömningen av kemisk ytvattenstatus och inte som idag i bedömningen ekologisk ytvattenstatus.

Strategier mot förorening av vatten (Artikel 16)

Naturskyddsföreningen är tveksam till Kommissionens förslag om att ta bort artikel 16, som anses vara obsolet. Artikel 16 i ramdirektivet för vatten innehåller viktiga regler om åtgärder mot förorening av vatten, bland annat krav på tidsplan (artikel 16, paragraf 6) för utfasning av utsläpp och spill av farliga prioriterade ämnen. Föreningen vill understryka att grundläggande regler för hur föroreningar i yt- och grundvatten ska minska är en central del i ramdirektivet för vatten. Detta innebär att det måste finnas tydliga miljö kvalitetsnormer som anger koncentrationer i yt- och grundvatten som inte får överskridas för att skydda människors hälsa och miljön samt tydliga tidsramar för när målen ska vara uppnådda.

Ramdirektivet för vatten fortsätter gälla efter år 2027 och EU:s medlemsländer är ålagda att arbeta enligt sina förvaltningsplaner och åtgärdsprogram även efter år 2027. Naturskyddsföreningen vill poängtera vikten av att ambitionsnivån då det gäller genomförandet av ramdirektivet för vatten inte sänks efter år 2027. Föreningen vill dessutom understryka att de utsläpps begränsningar som krävs för att minska föroreningar från prioriterade

ämnen och särskilt förorenande ämnen inte kan hanteras enbart i ramdirektivet för vatten och dess dotterdirektiv utan hanteringen behöver ske tillsammans med andra lagstiftningar som till exempel REACH-förordningen och IED-direktivet.

För att kunna nå en ren miljö krävs ett helhetstänk och att de olika EU-lagstiftningarna samverkar för att tillsammans lägga grunden för en giftfri miljö. Det krävs också att utsläpp av prioriterade ämnen och SFÄ beaktas i nationella tillståndprocesser, vilket tyvärr inte sker på ett adekvat sätt för tillfället (Undeman 2022).

Grundvattendirektivet (2006/118/EC)

Naturskyddsföreningen är positiv till förslaget på uppdaterat grundvattendirektiv som innebär ökad harmonisering, höjda ambitioner och skärpta krav på åtgärder som ska genomföras för att motverka förorening av grundvatten. Föreningen är även positiv till förslaget om att göra bevakningslistan med substanser som medlemsländerna ska bevaka, obligatorisk.

Grundvattenföroreningar i Bilaga I

Naturskyddsföreningen stödjer förslaget om att lägga till PFAS24, karbamazepin, sulfamethoxazol, totala mängden aktiv läkemedelssubstans, samt bekämpningsmedelsmetaboliter (nrMs) till listan över ämnen som ska övervakas i Europas grundvatten, med EU-gemensamma kvalitetsnormer. Föreningen anser dock att ytterligare en analys bör läggas till: "PFAS totalt", som bör harmoniseras med "PFAS totalt" i dricksvattendirektivets Bilaga I Del B. Se även vår kommentar gällande PFAS i prioämnesdirektivet nedan.

Föreningen anser att klassificeringen 'data poor', 'data-fair' and 'data-rich' för nrMs är oklar och inte bör användas. I stället föreslår Naturskyddsföreningen att direktivet följer rekommendationerna i "*European Groundwater Memorandum to secure the quality and quantity of drinking water for future generations*" (IAWR et al. 2022) och fastställer ett 'interventionsvärde' på 0.05 µg/L för alla ämnen och nedbrytningsprodukter i grundvatten. Detta gränsvärde på 0.05 µg/L kan appliceras som kvalitetsnorm för både på nrMs och enskilda aktiva substanser i bekämpningsmedel som idag är satt för högt (0.1 µg/L) och inte speglar den vetenskapliga kunskapen.

Naturskyddsföreningen tolkar att de "totala" övervakningsposterna i Bilaga I, dvs ämnesrad

2. "*Active substances in pesticides, including their relevant metabolites, degradation and reaction products- (total)*"

6. "*Pharmaceutical active substances – total*"

7. "Non-relevant metabolites of pesticides (nrMs) – (total)",

syftar till att summera ihop alla enskilt specificerade ämnen till den totala summan, som inte får överstiga satt kvalitetsnorm. Naturskyddsföreningen anser att dessa poster blir otydliga då inga enskilda bekämpningsmedel eller nrMs finns med i Bilaga I, och endast två läkemedel listas i Bilaga I. För att direktivet ska vara tydligt gällande övervakning av "totala" mängder måste det finnas en gemensam referensram för övervakning, samt samstämmighet vad gäller vilka ämnen som ska övervakas och hur.

Grundvattenföroreningar i Bilaga II

Primidon har lagts till Del B (2), vilket betyder att medlemsstater nu måste överväga att fastställa tröskelvärden för det läkemedlet. Därtill har en Del D lagts till Bilaga II vilken specificerar EU-gemensamma gränsvärden (i nuläget endast för summan av Triklöretylen och Tetrakloretylen).

Naturskyddsföreningen stödjer tillägget av Primidon till Del B men anser att ämnet även bör införas i Del D.

Prioämnesdirektivet (2008/105/EC)

Naturskyddsföreningen är positiv till att listan på prioriterade ämnen för ytvatten uppdaterats, och stödjer inkludering av de 23 nya substanserna samt PFAS24 och den totala mängden aktiv bekämpningsmedelssubstans.

Eftersom endast en mycket liten andel av alla de miljöskadliga ämnen som finns i våra vatten finns listade som prioriterade ämnen, anser Naturskyddsföreningen att alla gränsvärden i 2008/105/EC Annex I ska sänkas genom att man tillämpar en så kallad "Mixture assessment factor" för att säkerställa att oavsiktliga blandningar av kemiska substanser inte skadar människors hälsa eller miljön.

Reglering av ämnesgrupper

Naturskyddsföreningen anser att det är olyckligt att de flesta ämnen fortfarande regleras ett och ett, med var sitt gränsvärde. Föreningen anser att ämnen bör hanteras gruppvis i så stor utsträckning som möjligt. Enskilda ämnen kan lätt bytas ut mot något annat, liknande, ämne när det första ämnet börjar regleras, vilket gör att listan lätt blir föråldrad när användningen förändras. Om föroreningar behandlas som grupper skulle den totala miljöbelastningen ändå upptäckas.

Förslag på grupper att använda: antibiotika, östrogena ämnen, bisfenoler, neonicotinoider och pyretroider, etc. Att PFAS inkluderats som grupp av 24 ämnen är bra, men Naturskyddsföreningen vill se att även en mätning "PFAS totalt" inkluderas i 2008/105/EC Bilaga I.

Bekämpningsmedel (Bilaga I)

Naturskyddsföreningen anser att gränsvärdet på 0.5 µg/L för den totala mängden aktiva bekämpningsmedelssubstanser är acceptabelt, men i högsta laget. Föreningen anser dock att det är ologiskt att vissa enskilda bekämpningsmedel har högre gränsvärden och menar att inget enskilt gränsvärde ska överstiga 0.5 µg/L. Därför måste miljö kvalitetsnormer sänkas för Glyfosat och Atrazin.

Glyfosat är ett av Europas mest använda bekämpningsmedel som bevisats ha skadliga effekter på både akvatiska organismer och människors hälsa (Bruggen et al. 2018). Naturskyddsföreningen är således positiv till att detta ämne nu föreslås inkluderas i listan över prioriterade ämnen, men anser att även dess huvudsakliga metabolit AMPA måste inkluderas i listan. Eftersom glyfosat redan vid låga doser (0.3 µg/L) har visat sig påverka bl.a. beteende i fisk (Faria et al. 2021) är gränsvärdena 86.7 µg/L och 8.67 µg/L (för inlands-ytvatten som inte används till dricksvatten respektive annat ytvatten) orimligt högt satta. Naturskyddsföreningen anser därför att gränsvärdet för glyfosat och AMPA tillsammans bör sättas till maximalt 0.1 µg/L i alla ytvatten.

Läkemedel (Bilaga I)

Naturskyddsföreningen är positiv till de läkemedel som adderats till annex I, och anser att östrogena ämnen, antibiotika, diklofenak och karbamazepin är mycket viktiga att ha med eftersom de redan vid mycket låga halter kan ha negativa effekter på vattenlevande organismer och är allmänt förekommande i europeiska vatten.

Industrikemikalier (Bilaga I)

Naturskyddsföreningen är positiva till att en grupp av 24 PFAS lagts till i Annex I med en miljö kvalitetsnorm på 4.4 ng/L. Föreningen anser dock att ytterligare en analys bör läggas till: "PFAS totalt", t.ex. extraherbart organiskt fluor (EOF). Detta eftersom det finns många tusentals olika PFAS på marknaden, med en konstant tillströmning av fler, vilket riskerar leda till att ett ämne kan bytas ut mot ett likande ämne, som inte finns med på listan. "PFAS totalt" i 2008/105/EC Bilaga I bör harmoniseras med "PFAS totalt" i dricksvattendirektivets Bilaga I Del B. I det nyss uppdaterade dricksvattendirektivet slås fast att kommissionen senast 12 januari 2024 ska fastställa tekniska riktlinjer för analysmetoder för övervakning av per- och polyfluoralkylerade ämnen under parametern "PFAS totalt" och "Summan av PFAS" (2020/2184 Artikel 13 (7)) "

Vi stödjer att Bisfenol A läggs till som prioriterat ämne, men anser att hela gruppen bisfenoler borde ha lagts till eftersom användningen av Bisfenol A ofta byts ut till andra bisfenoler med liknande effekter på ekosystem och människors hälsa.

Metaller (Bilaga I)

Naturskyddsföreningen stödjer tillägget av silver som prioriterat ämne för ytvatten.

Avrinningsområdesspecifika föroreningar (Bilaga II Del C)

För de avrinningsområdesspecifika föroreningar som specificeras i 2008/105/EC Bilaga II Del C föreslås EU-gemensamma gränsvärden, vilket Naturskyddsföreningen stödjer eftersom det minskar variationen i tolkning och rapportering av uppmätta halter mellan EU-länder. Enligt föreningen bör fler avrinningsområdesspecifika ämnen få EU-gemensamma gränsvärden.

För ämnen som klassas som avrinningsområdesspecifika föroreningar i en medlemsstat, men där det inte finns miljö kvalitetsnormer specificerade i 2008/105/EC Annex II del C, föreslås det nu genom 2008/105/EC Artikel 8d bli obligatoriskt för medlemsstater att sätta egna miljö kvalitetsnormer för avrinningsområdesspecifika föroreningar. Naturskyddsföreningen stödjer detta eftersom det är viktigt att miljö kvalitetsnormer finns på plats för dessa föroreningar.

Övervakning av vanligt förekommande PBT (Artikel 8a)

Naturskyddsföreningen avstyrker tillägget av artikel 8a(2) i 2008/105/EC som gör det möjligt för medlemsstater att minska ner på övervakningen av vanligt förekommande långlivade, bioackumulerande och toxiska ämnen (sk. uPBT). Föreningen anser att de ämnen som berörs (t.ex. PFAS, klorpyrifos, polyaromatiska kolväten, dioxiner m.fl) är viktiga att övervaka eftersom de har negativa miljöeffekter. Föreningen vill även påpeka att vissa av dessa ämnen, som PFAS, fortfarande används flitigt och därmed fortsätter att släppas ut i naturen, och det är därför av högsta vikt att vi noga övervakar halterna av många olika PFAS i Europas vatten för att se att halterna inte ökar.

Efterlevnad av prioämnesdirektivet

För att prioämnesdirektivet ska kunna fylla sin funktion och ge tillförlitliga klassningar av kemisk vattenstatus av Europas vatten, och i längden bidra till bättre vattenkvalité, är det viktigt att övervakningen sker på ett tillfredsställande sätt. Naturskyddsföreningen anser att kraven på övervakning (2000/60/EC, Bilaga V, paragraf 1.3.4) måste följas så att övervakning av prioriterade ämnen sker kontinuerligt enligt specificerad provtagningsfrekvens.

Föreningen efterfrågar dock krav på minsta antal provtagningspunkter per ytenhet. Föreningen vill även poängtera att eftersom vissa typer av utsläpp är säsongsbaserade (t.ex. bekämpningsmedel) är det viktigt att övervakning sker

under den säsong som utsläppet är som störst, så att inte övervakningen helt missar utsläpp som kan ha betydande effekter för vattenlevande organismer under utsläppsperioden.

Bevakningslistor

Naturskyddsföreningen är positiv till förslagen om att skärpa kraven för arbetet med bevakningslistorna.

Mikroplast och antibiotikaresistens

Naturskyddsföreningen välkomnar att mikroplast och antibiotikaresistensgener inkluderas i direktiven så att dessa parametrar kan inkluderas i bevakningslistorna för ytvatten och grundvatten så snart lämpliga metoder finns tillgängliga (2000/60/EC Annex VIII; 2006/118/EC Artikel 6a; 2008/105/EC Artikel 8b).

Effektbaserade metoder

Naturskyddsföreningen ser positivt på att effektbaserade metoder ska utvärderas genom att under en tvåårsperiod undersöka östrogena effekter (2008/105/EC Artikel 8a). Föreningen anser att fler effektbaserade metoder, för andra effekter, bör utvärderas i framtiden. Det gäller både metoder i cellkulturer vilka kan indikera långsiktiga effekter (som påverkan på hormonsignallering eller på nervcellers förmåga att kommunicera), och kortsiktiga effekter på organismer (som embryovitalitet, rörlighet hos vattenloppor och tillväxt av alger).

Att kunna mäta effekter i stället för att mäta nivåer av enskilda ämnen ger ett stort försprång i att upptäcka utsläpp av nya, ännu ej övervakade ämnen, som skadar miljön och hälsan. Effektbaserade metoder gör också att blandningseffekter kan upptäckas (Brack 2019).

Nya kemikalier

Eftersom nya ämnen hela tiden framställs och sätts på marknaden, så är det viktigt att ämnen som riskerar att bli framtidens miljögifter upptäcks i tid. För att inte behöva vänta på att dessa miljögifter redan är spridda över alla europeiska vatten så föreslår vi att bevakningslistan inkluderar en icke riktad analysmetod, sk. non-target screening, så att nya potentiella miljögifter kan upptäckas i tid. Dessa screeningtester använder ofta metoder som masspektrometri med fördelen att man inte behöver veta vad man letar efter.

Naturskyddsföreningen föreslår detta tillägg i 2000/60/EC Artikel 2:

'Contaminants of emerging concern' means substances that may pose an environmental or health risk in water bodies but have not yet been regulated as 'priority hazardous substances', 'River basin specific pollutants' or been added to the Watch list of 2008/105/EC.

'Non-target screening' means untargeted screening methods enabling detection of new, unexpected and/or unknown organic compounds.

Naturskyddsföreningen föreslår detta tillägg i 2008/105/EC Artikel 8b:

As soon as suitable monitoring methods for micro-plastics and selected antimicrobial resistance genes have been identified, those substances shall be included in the watch list.

As soon as suitable methods for non-target screening have been selected, an untargeted screening test should be permanently included in the watch list.

Antal ämnen på bevakningslistorna

Naturskyddsföreningen anser att bevakningslistan för ytvatten inte bör begränsas till 10 ämnen (Artikel 8b(1)), och bevakningslistan för grundvatten inte bör begränsas till fem ämnen (Artikel 6a(1)). Föreningen anser att bevakningslistorna ska motsvara det som anses vara viktigt att bevaka, och det bör således inte finnas en övre gräns i antal ämnen.

Bevakningslistan för grundvattenföroreningar blir obligatorisk

Naturskyddsföreningen stödjer förslaget att det blir obligatoriskt för medlemsstaterna att regelbundet övervaka ämnena på grundvattendirektivets bevakningslista (2006/118/EC Artikel 6a(3)).

Delegerad befogenhet och uppdatering av listade ämnen

I syfte att snabbare kunna anpassa direktiven till uppdaterad kunskap ger det nya förslaget kommissionen befogenhet att via delegerade akter lista nya grundvattenföroreningar och prioriterade ämnen, samt att justera gränsvärden för dessa, var 6:e år (framför allt 2006/118/EC Artikel 8 och 2008/105/EC Artikel 8). Föreningen ser positivt på att kommissionen får befogenhet att anta genomförandeakter gällande bevakningslistorna (2006/118/EC Artikel 6a och 2008/105/EC Artikel 8b). Naturskyddsföreningen anser att det är ett bra förslag att kommissionen får mandat att kunna snabba på processen med att uppdatera listor på relevanta ämnen. Att ECHA får en central roll i dessa processer ser föreningen som positivt.

Naturskyddsföreningen anser att det bör vara en bättre harmonisering mellan EU:s kemikalielagstiftning REACH och prioämnesdirektivet. När ett ämne införs på kandidatförteckningen i REACH bör detta ämne automatiskt utvärderas om det bör listas som prioriterat ämne, grundvattenförorening och / eller läggas till på bevakningslistan.

Kostnader för miljöövervakning

Naturskyddsföreningen anser att direktivet bör inkludera en ny artikel som gäller utökat producentansvar (EPR), i linje med "polluter pays principle" (PPP). Föreningen anser att företag som köper in, använder eller säljer miljöskadliga ämnen, oavsett om det är som kemiska ämnen eller blandningar eller som del av en vara, måste vara med och betala för miljöövervakning.

För att detta ska kunna genomföras på ett bra sätt bygger det på en transparens om vad som finns i alla varor. Att producenter och importörer måste betala för att sätta miljöskadliga ämnen på marknaden kommer även att öka incitamentet att fasa ut dessa ämnen, vilket i sig kommer att bidra till renare vatten.

Ett första steg är att använda sig av kandidatlistade ämnen. Eftersom alla företag som köper in eller säljer varor med kandidatlistade ämnen ska anmäla det till SCIP-databasen, så är dessa företag kända för myndigheten. På samma sätt måste alla företag som köper in, använder eller säljer kandidatlistade kemiska ämnen eller blandningar vara registrerade hos myndigheten. Därför föreslår Naturskyddsföreningen att alla företag som hanterar ämnen på kandidatförteckningen, oavsett om det sker i formen av kemiska ämnen, blandningar eller varor, bör betala en proportionerlig avgift som bekostar miljöövervakningen inom EU.

Referenser

Brack et al. 2019. *Effect-based methods are key. The European Collaborative Project SOLUTIONS recommends integrating effect-based methods for diagnosis and monitoring of water quality.* <https://doi.org/10.1186/s12302-019-0192-2>

Bruggen et al. 2018. *Environmental and health effects of the herbicide glyphosate.* <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2017.10.309>

Faria et al. 2021. *Glyphosate targets fish monoaminergic systems leading to oxidative stress and anxiety.* <https://doi.org/10.1016/j.envint.2020.106253>

IAWR et al. 2022. *European Groundwater Memorandum to secure the quality and quantity of drinking water for future generations.* <https://www.eureau.org/resources/publications/members-reports/6383->

european-groundwater-memorandum-to-secure-the-quality-and-quantity-of-drinking-water-for-future-generations/file

Undeman et al. 2022. *The potential of the EU Water Framework Directive for reducing emissions of pollutants is limited: a case study on river basin specific pollutants in Swedish environmental permitting processes.*

<https://doi.org/10.1186/s12302-022-00705-0>

Detta remissvar har utarbetats av Elin Engdahl, sakkunnig miljögifter vid rikskansliet, och Mia Svedäng, sakkunnig sötvatten vid rikskansliet, med hjälp av Therese Börjesson, chef för Hav, vatten och miljögiftsavdelningen på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen

Stockholm dag som ovan

Therese Börjesson
chef för Hav, vatten och miljögiftsavdelningen